

La Generalitat descarta anar més enllà de l'autoconsum amb l'energètica pública

El Govern posarà en marxa l'empresa a principis d'octubre i, per ara, prioritza pagar la factura dels edificis públics sense massa detalls dels beneficis directes a la població

Un tècnic instal·lant plaques fotovoltaïques | ACN

L'**energètica pública catalana** està a punt de ser una realitat. "Serà una peça clau del model energètic de Catalunya: descentralitzat, distribuït, de quilòmetre zero i absolutament democràtic", explicava la conselleria d'Acció Climàtica, **Teresa Jordà**, la tardor passada, en el marc de l'aprovació del nou decret de renovables en què el president de la Generalitat, **Pere Aragonès**, ja va anunciar la intenció de crear l'energètica pública. Llavors, Aragonès va titllar el **projecte** d'"**estratègic**", centrat en el **consum** i no en la venda i sense entrar al mercat a competir amb els gegants de l'electricitat. Ara, gairebé un any després, el president ha confirmat des de la Setmana del Clima de Nova York que el **4 d'octubre** s'iniciarà el camí per posar-la en marxa amb un acord de govern que autoritzarà la creació i aprovació dels estatuts de l'empresa pública.

[noticiadiari]2/239605[/noticiadiari]

"L'objectiu és **posar l'energia al servei de les persones** i també ajudar-nos a fer la transició energètica com a país", ha explicat recentment Jordà. Ara bé, comportarà realment la nova energètica una millora per als ciutadans? "**Es beneficiarà la Generalitat de manera directa, no el ciutadà de carrer**", assegura el CEO de la consultora energètica Ecoserveis, Aniol Esquerra, a

NacióDigital. L'empresa pública permetrà a la Generalitat ser **autosuficient energèticament**, però no tindrà beneficis directes per a la població. De fet, i tal com han detallat des del Departament d'Acció Climàtica a aquest diari, **els particulars no podran fer-se clients** de la nova energètica catalana -a diferència de les comunitats energètiques-, però la Generalitat tindrà la capacitat per dirigir excedents a llars en situació de vulnerabilitat a més de poder gestionar amb major eficiència els recursos gràcies a l'autoconsum del sector públic.

Un dels objectius principals de la nova energètica pública és **reduir notablement la factura energètica anual de la Generalitat**. En aquest sentit, Aragonès ha reconegut que aquest 2022 el consum energètic del conjunt de la institució ha augmentat en un 9% mentre que el cost s'ha duplicat, un efecte més de la crisi energètica que està vivint el conjunt d'Europa derivat de la guerra d'Ucraïna. El president assegura que l'energètica pública "tindrà un **impacte important d'estalvi** en la factura energètica de la Generalitat" i la consellera d'Acció Climàtica recorda que serà el primer cop que Catalunya disposa d'una empresa pública d'energia per incidir al sector i provocar una millora "substancial" del mercat energètic català. **"El sistema energètic seria millor si fos públic**, però cal ser conscients del volum de consum actual", remarca l'expert en qüestions energètiques **Marcel Coderch**, consultat per **NacióDigital**.

La nova companyia pública impulsarà la **instal·lació de plaques solars** a tots els **edificis** de titularitat **pública** perquè aquests puguin ser autosuficients energèticament d'avui a l'any 2030. Són, en total, 5 milions de metres quadrats de **sostres** dels **1.542** edificis públics que té la Generalitat arreu de Catalunya i la previsió és generar 315 megawatts de potència en total. Econòmicament, primer es compensaran les despeses de la instal·lació i, més endavant, es podran generar **beneficis**, ja que la intenció és vendre els **excedents** energètics al **mercat majorista ibèric**. A més, el president creu que Catalunya podria arribar a aconseguir que "municipis i barris sencers" agreguin la demanda i tinguin "capacitat de producció d'energia solar".

La creació d'una energètica pública catalana era una de les reivindicacions de la **CUP**. Ara, a punt que el projecte comenci a prendre cos, el diputat **Xavier Pellicer** assegura que "pot ser una primera pedra", però que és **"absolutament insuficient"**. A més, el diputat dels anticapitalistes considera que la proposta del Govern es correspon més aviat a una "comunitat energètica" i que cal una "empresa pública per a la generació, distribució i comercialització per democratitzar l'accés a l'energia i impedir el lucre". Cal tenir en compte, però, que la proposta del Govern segueix el **camí de les grans potències europees**. Sense anar més lluny, a **França** la companyia elèctrica és en un 84% pública i el govern de Macron lluita per comprar la resta, i Alemanya ha nacionalitzat l'elèctrica Uniper en el marc del seu programa de rescat. "Les **elèctriques** són un **servei tan bàsic** per la **societat** que tot i els intents d'introduir mecanismes de mercat ha quedat demostrat que no funciona", assegura Coderch.

Generar encara més energia

La proposta d'energètica del Govern va **més enllà** de l'activitat comercialitzadora, que serà la principal. Aposten també per la **generació d'energia** gràcies a les **centrals hidroelèctriques** que acaben el contracte i que en els pròxims mesos passaran a ser de gestió pública. Tal com va avançar **NacióDigital** el maig passat, el Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural ja ha iniciat els tràmits per revocar les concessions de les centrals Can Trinxet (Sant Quirze de Besora, a Osona), Cúbia (Ripoll) i Vilanna (Besanó, al Gironès) i incorporar-les a l'energètica pública. A més, també s'ha iniciat el procés d'extinció de dues centrals més, fins ara en desús: la de Llaudet (Sant Joan de les Abadesses, al Ripollès) i la de la Fàbrica Vermella (Sant Fruitós del Bages, al Bages).

[noticiadiari]2/234890[/noticiadiari]

"Les **comercialitzadores no poden generar i vendre**, han de ser entitats independents", recorda Aniol Esquerra. I és que cal tenir en compte que la llei del sector elèctric no permet a les empreses comercialitzar i generar energia alhora. Així, l'energètica pública hauria de crear societats mercantils i altres figures jurídiques per poder desenvolupar les diverses activitats en què operi i que, conjuntament, formarien part del grup empresarial. Fonts del Departament d'Acció

Climàtica consultades per **NacióDigital** asseguruen que "hi ha diferents **fórmules per aconseguir la separació jurídica** establerta per la llei" i que els detalls es coneixeran un cop el projecte estigui en marxa.

Una tercera aposta que fa el Govern amb la creació de l'energètica pública és la possibilitat d'invertir recursos econòmics en petites explotacions d'**energies renovables** -eòlica i fotovoltaica- impulsades al territori i que comptin amb el suport dels veïns. Així, la nova empresa serà l'instrument de la Generalitat per impulsar la "democratització de l'energia amb cohesió territorial", amb capacitat inversora en la generació elèctrica, en els serveis de recàrrega del cotxe elèctric, en els serveis d'emmagatzematge i en els serveis d'agregació de demanda flexible.

I l'eòlica?

L'anunci del Govern arriba en un moment crític per a les energies renovables a Catalunya: **l'aprofitament de l'energia eòlica està totalment estancat** des de fa tres anys. Concretament, i segons dades de l'Associació Empresarial Eòlica (AEE), durant els anys 2019, 2020 i 2021 **no s'ha inaugurat cap nova instal·lació ni tampoc s'ha ampliat cap planta ja existent**. Una dinàmica que, de fet, és repetida dels anys anteriors: des del 2013 i fins al 2021, només el 2018 es va ampliar la xarxa eòlica catalana amb 2,37 MW a Pujalt (Anoia). Aquesta setmana s'ha sabut que Naturgy obrirà dos nous parcs eòlics a la Terra Alta abans que acabi el 2022 que generaran la potència consumida per 250.000 habitatges.

Catalunya té un **repte** en matèria energètica: atendre la **meitat** de la seva **demanda** d'electricitat amb energies **renovables** l'any **2030** i el **100% el 2050**. La Generalitat s'hi va comprometre d'acord amb la llei de canvi climàtic, aprovada l'1 d'agost del 2017, i va reblar l'aposta aprovant la tardor passada un decret llei per agilitzar i facilitar la generació de renovables en l'àmbit català. La realitat, però, s'allunya de la paraula escrita. El darrer decret de renovables **incorpora** els **sòls urbanitzables** com a espais on instal·lar nous parcs eòlics, tot i que, per contra, detalla que qualsevol projecte energètic haurà de comptar amb el **compromís dels propietaris de les finques** que representin com a mínim un 50% de la superfície ocupada. A més, hi ha un segon **impediment** que dificulta la instal·lació de grans parcs: el text **prioritza** el tràmit per les instal·lacions que connectin a mitja tensió o siguin inferiors a cinc megawatts tendint a **instal·lacions més petites**.